

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1300/14-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy a školských zařízení	Základní škola, Skuteč, Smetanova 304, okres Chrudim
Sídlo	Smetanova 304, 539 73 Skuteč
E-mail právnické osoby	zs.smetanovask@tiscali.cz
IČ	75 016 028
Identifikátor	600 090 604
Právní forma	příspěvková organizace
Zastoupená	Mgr. Leošem Lukaščíkem, ředitelem
Zřizovatel	město Skuteč
Místo inspekční činnosti	Smetanova 304, 539 73 Skuteč
Termín inspekční činnosti	4. až 7. 11. 2014

Inspekční činnost v Základní škole, Skuteč, Smetanova 304, okres Chrudim (dále „škola“) byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a posouzení souladu školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání s právními předpisy.

Charakteristika

Škola vykonává činnost základní školy (kapacita 410 žáků) a školní družiny (kapacita 75 žáků). Ve škole se k 30. září 2014 vzdělávalo v 15 třídách 315 žáků, kapacita je využita na 77 %, přibližně třetina dojíždí z okolních obcí. Škola aktuálně eviduje 37 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP) a jednoho s cizím státním občanstvím.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Učíme se nově v ZŠ Smetanově“ (ŠVP ZV) usiluje o to, aby žáci v průběhu povinné školní docházky získali kvalitní základy moderního všeobecného vzdělání i nadstandardní rozvoj ve vybraných vzdělávacích oblastech.

Do tří oddělení školní družiny je v letošním školním roce zapsáno 75 žáků, kapacita je zcela naplněna. Úplata je stanovena ve výši 60 Kč měsíčně. Výuka probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro školní družinu (ŠVP ŠD).

Hodnocení podmínek k realizaci vzdělávacích programů

Ředitel školy splňuje požadované kvalifikační předpoklady. Má dlouholeté zkušenosti ve vedení školy, při práci čerpá ze znalosti místních podmínek. Účelně delegoval pravomoci na ostatní pedagogické pracovníky. Postupně naplňuje nastavenou koncepci rozvoje školy. Jeho systematickým působením se podařilo zvýšit zájem veřejnosti o školu, v současné době jsou tak ke vzdělávání přijímáni i žáci mimo spádovou oblast. Úroveň řízení odpovídá typu a velikosti školy. Kontrolní systém je funkční. Vedením školy jsou pravidelně hodnoceny všechny oblasti výchovně vzdělávací práce školy a výsledky hodnocení jsou dále přeneseny do praxe. Záležitosti vzdělávání a dokumenty školy se pravidelně projednávají na jednáních pedagogické rady. Metodické orgány se podle dostupných záznamů zabývají více organizací výuky, méně promítají závěry z hodnocení a metodické postupy do průběhu výuky. Dokumentace školy byla vedena v potřebném rozsahu. Při její analýze byly zjištěny menší nedostatky v ŠVP ŠD (doplněna byla kritéria přijímání uchazečů a časový plán vzdělávání), drobné nepřesnosti byly upraveny v ŠVP ZV, dokumenty jsou nyní v souladu s legislativními požadavky.

Pedagogický sbor tvoří 23 učitelů a tři vychovatelky školní družiny, které současně pracují na zkrácený úvazek jako asistentky pedagoga. V kolektivu jsou rovnoměrně zastoupeni pedagogové s mnohaletou praxí i ti s menšími zkušenostmi. Tři vyučující nesplňují příslušnou kvalifikaci, jedna učitelka a jedna vychovatelka si v současné době doplňují odpovídající vzdělání. Ve škole chybí zastoupení oborových odborností pro výuku některých předmětů na druhém stupni (fyzika, informatika), což občas negativně ovlivnilo úroveň vyučovacího procesu. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je podporováno, aktivita vyučujících je poměrně vysoká, většina z nich se minimálně jedenkrát ročně účastní individuálních vzdělávacích akcí. Do činnosti výchovného poradce i koordinátora v oblasti informačních a komunikačních technologií (dále ICT) se pozitivně promítá splnění dalších kvalifikačních předpokladů, metodik v oblasti prevence sociálně patologických jevů specializační studium dokončuje.

Budova školy prošla částečnou rekonstrukcí (zateplení, fasáda, nová okna, vstupní dveře), pro některé vnitřní prostory (např. schodiště, částečně vlhké přízemí) je renovace teprve naplánovaná. Třídy jsou světlé, prostorné, především na prvním stupni vybavené řadou didaktických pomůcek a obrazového materiálu. Většina je vybavena výškově nastavitelným žakovským nábytkem a osobními skříňkami pro žáky. Výrazným pozitivem je dobrá vybavenost ICT – 12 interaktivních tabulí a 44 notebooků v nově vybudovaných učebnách informatiky a jazyků. Pro výuku přírodovědných předmětů má škola k dispozici odbornou učebnu, pro rozvíjení pracovních dovedností využívá školní pozemek a cvičnou kuchyňku. Na výuku tělesné výchovy žáci docházejí do městské sportovní haly nebo využívají venkovní sportovní areál. Z těchto důvodů je v rozvrhu tělesná výchova organizována ve dvouhodinových blocích. Na prvním stupni se realizuje výuka tohoto předmětu i v tzv. herně v budově školy. Prostory tří oddělení školní družiny se nacházejí v přízemní části budovy školy s vlastní šatnou a samostatným bezbariérovým vstupem.

Oddělení I a II mají k dispozici společné prostory – herní i relaxační, což při docházce všech účastníků klade vyšší nároky na organizaci. K některým činnostem využívá družina také hernu, učebnu informatiky, pro venkovní aktivity i školní dvůr, hřiště v blízkosti školy nebo areál městských sportovišť.

Finanční zdroje jsou dostatečné pro realizaci ŠVP ZV. Pozitivem je aktivita vedení v získávání prostředků z dalších zdrojů. Škola realizovala projekty s názvem „Učíme se nově“ a „Učíme se nově II“ z operačního programu „Vzdělávání pro konkurenceschopnost“, což jí umožnilo pořídit většinu ICT.

Školská rada plní úkoly stanovené právním předpisem. Konstruktivní spolupráce je se sdružením rodičů, jeho zástupci pravidelně poskytují řediteli zpětnou vazbu k práci školy. Finančně také přispívá na některé školní akce.

Nastavený styl řízení se příznivě projevuje v rozvoji školy. Personální podmínky umožňují plnění přijatých vzdělávacích programů. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je cíleně plánované, je podporováno studium k získání potřebné odborné kvalifikace. Škola je aktivní v získávání dalších finančních prostředků. Postupně se daří zlepšovat materiální podmínky, pozitivem je vybavenost ICT.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Stanovené výukové cíle ve sledovaných hodinách korespondovaly s věkem a schopnostmi žáků. Míra motivace v jejich úvodu byla různá. Většinou byli žáci informováni o učivu, v menší míře o dovednostech, které by si měli osvojit, a o jejich významu pro praktické využití. Obsah učiva byl předkládán věcně správně a se zřetelnou strukturou. Vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí stanovené ve ŠVP ZV byly uplatňovány důsledně. Výuka probíhala vždy v pozitivní příjemné atmosféře. Pravidla vzájemných vztahů i bezpečnosti byla nastavena a v průběhu vzdělávání dodržována.

Hospitované hodiny byly vedeny převážně frontálním způsobem výuky doplněné řízeným rozhovorem, občas byla na prvním stupni zařazována i kooperativní práce. Průběh většiny z nich zpestřovaly aktivizující prvky (např. výzva k doplnění výkladu učitelky, návrhy řešení, tajenky, apod.). V efektivnosti sledované výuky však byly poměrně značné rozdíly (v účinnosti, názornosti, v úrovni přidáné hodnoty pro jednotlivé žáky, v podílu aktivních forem a metod). Nové poznatky byly vyvozovány na základě ověření dosavadních znalostí a zkušeností žáků. Naopak míra diferenciací v rozsahu učiva a úkolů podle jejich individuálních možností a předpokladů byla nižší. Běžná byla práce s pracovními listy či sešity, učebnicí nebo učiteli vytvořenými pomůckami, které usnadňovaly pochopení probíraného tématu. Podpora vzdělávacího procesu didaktickými pomůckami a prostředky informační a prezentační techniky byla dostatečná. Tempo výuky bylo přiměřené, procvičování a upevňování získaných vědomostí byl věnován dostatek času. V některých hodinách však byla tato část delší a u žáků docházelo ke ztrátě pozornosti. Pozitivem bylo časté kladné hodnocení známkou. Sebehodnocení i vzájemné hodnocení žáků bylo ve výuce využito jen ojediněle. Celkové shrnutí učební látky a zhodnocení dosažení cíle bylo v některých hodinách opomíjeno.

Na prvním stupni bylo vzdělávání pestré, činnostně vyvážené a pro žáky zábavné, především v prvních třídách. V jedné z nich využívají netradiční prolínání matematického učiva se čtením i psaním v krátkých úsecích, což přispívá k udržení pozornosti žáků. V části výuky byla zaznamenána zdůvodněná klasifikace. Časté bylo pozitivní slovní hodnocení činností, které poskytovalo potřebnou zpětnou vazbu a dobře plnilo formativní

i motivační funkci. Drobné hodnotící věcné odměny se vztahovaly k třídní motivační hře. Žáci se SVP byli zapojováni do výuky, dobře spolupracovali s asistentkami pedagoga a jejich výkony byly náležitě oceněny.

Na druhém stupni byla s výjimkou fyziky vedena výuka vysoce odborně, což ale vedlo k převažující frontální formě výuky s dominantním postavením učitele. Žáci byli občas zahlceni fakty, vyučujícím se sice dařilo udržet jejich pozornost využitím spousty podpůrných materiálů a pomůcek, ale rozvoj všech klíčových kompetencí v dostatečné míře tento styl výuky často neumožňoval. Podpora žáků se SVP, individuální přístup k nim či diferenciací učiva zde byla minimální.

Pracovní kompetence byly rozvíjeny při práci s ICT v hodině informatiky, žáci si postupnými kroky osvojovali praktické uživatelské dovednosti, v přiměřeném tempu a s oporou názorné vizualizace postupu. Technické dovednosti škola účinně podporuje také účastí v programu „Podpora přírodovědného a technického vzdělávání na základních a středních školách v krajích ČR“, jehož součástí byl praktický program v dílnách partnerských středních škol. V rámci rozvoje komunikativních kompetencí byli žáci většinou vedeni ke kultivovanému vyjadřování a používání spisovného českého jazyka. Míra využití komunikačního prostoru žáků byla různá, při řízeném rozhovoru odpovídali často jednoslovně, na druhém stupni byla komunikační úroveň vyšší. Žáci prokazovali schopnost samostatně pracovat s textem, porozumět jeho obsahu. Využití poslechového ukázkového textu v cizím jazyce je vedlo k základnímu porozumění jednoduchému textu. Příležitost ke zlepšení jejich řečových dovedností využil v hodinách jeden vyučující, který byl vybaven cizojazyčnou odborností.

Účinně je rozvíjena čtenářská gramotnost. Vyučování průběžně doplňují různé aktivity, které posilují rozvoj čtenářských dovedností např. knihovnická olympiáda, „Noc s Andersenem“ nebo besedy v městské knihovně, projekt školy o literatuře, recitační soutěž s účastí v krajském kole. Škola jednou měsíčně vydávala časopis „Smetanoviny“. Zájezdy s dějepisným zaměřením přispívaly k hlubšímu poznávání historických událostí. Matematickou gramotnost podporovalo vedení žáků k užívání správné terminologie a symboliky, na prvním stupni i důraz kladený na numerické počítání. Přírodovědnou gramotnost ve sledovaných hodinách žáci rozvíjeli především vyvozováním závěrů, pochopením základních přírodních jevů, méně již řešením problémů či experimentováním, podporována je také environmentální výchovou. Žáci třídí odpad, sbírají papír a jiné suroviny. V rámci projektu „Den Země“ vyráběli na 1. stupni výrobky z plastů, na 2. stupni informační panely k třídění odpadů. Každoročně absolvují program v ekocentru v Pasíčkách.

Úspěšně uplatňovaným vyrovnávacím a podpůrným opatřením ve škole je u třech žáků se SVP pedagogická asistence. Doporučení (formy práce, způsoby hodnocení) ze závěrů speciálně pedagogických vyšetření škola respektuje. V průběhu výuky byly na žáky se SVP zpravidla kladeny stejné požadavky jako na ostatní, zohlednění bylo realizováno spíše formou tolerantnějšího přístupu a hodnocení. Ve dvou ročnících počet individuálně integrovaných převýšil možný počet pěti žáků se zdravotním postižením na třídu. Vzhledem k tomu, že se jednalo o třídy s nízkým počtem žáků, neovlivnilo to negativně průběh vzdělávání.

Průběh vzdělávání odpovídal požadavkům ŠVP ZV. Pozitivem bylo příjemné sociální klima ve třídách. Výuka byla vedena zpravidla frontálním způsobem za podpory aktivizujících prvků. Na prvním stupni měla velmi dobrou úroveň, na druhém stupni většinou převládala příliš dominantní postoj učitele. Nedostatkem bylo ojedinělé zařazení sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků ve sledovaných hodinách. Vzdělávání

celkově směřovalo zejména k rozvoji kompetence k učení a pracovní, ostatní kompetence, především sociální a personální a k řešení problému, byly vzhledem ke zvoleným metodám a formám práce rozvíjeny jen v menší míře.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve vztahu k vzdělávacím programům

Při přijímání k základnímu vzdělávání postupuje ředitel školy v souladu s příslušnými právními předpisy a vytváří pro zájemce rovné podmínky. O vzdělávací nabídce informuje veřejnost prostřednictvím nástěnek, vývěsek, webovými stránkami i v místním tisku. K bezproblémovému přechodu dětí do vyššího stupně vzdělávání napomáhají vzájemné návštěvy a celoškolní aktivity. Děti v posledním roce předškolní docházky si zvykají na jiné prostředí při návštěvách v rámci projektu „Společně to dokážeme“, „Drakiáda“ aj. Zákonným zástupcům žáků jsou poskytovány informace o průběhu a výsledcích vzdělávání prostřednictvím konzultačních dnů a na třídních schůzkách, mohou se informovat rovněž individuálně dle dohody. Partnerské vztahy s rodiči i širokou veřejností škola rozvíjí nabídkou každoročních společných akcí, velkou návštěvnost má například tradiční akce „Vánoční výstava“ v prostorách školy s kulturním programem, vystoupení dramatického kroužku či pěveckého sboru v penzionu pro seniory.

Učitelé získávají zpětnou vazbu o úrovni znalostí a dovedností hlavně vlastními evaluačními nástroji (zkoušení, testy, písemné práce). Pozitivem jsou zpracované vlastní testy školy pro zjišťování vstupní a výstupní úrovně vzdělávání v českém a anglickém jazyku, matematice a všeobecném přehledu pro žáky všech ročníků. Využíváno je i externí testování žáků. Výsledky ve srovnání s ostatními školami byly ve školním roce 2013/2014 na horní hranici průměru.

Z analýzy celkového prospěchu vyplynulo, že na konci školního roku 2013/2014 získalo vyznamenání 80 % žáků na prvním stupni a 40 % na druhém stupni. Počet neprospívajících je dlouhodobě nízký, v loňském roce neprospěl pouze jeden žák. Je to důsledek péče o žáky s rizikem neúspěchu, pedagogové jim věnují především na prvním stupni zvýšenou pozornost, přijímají opatření (individuální konzultace, individuální tempo a přístup ve výuce) a vyhodnocují je. Příznivé klima se promítlo do celkového hodnocení chování, ve školním roce 2013/2014 zahrnovalo pouze hodnocení stupněm velmi dobré. Pozitivní pro motivaci žáků byl vysoký počet udělených pochval, který převyšoval počet udělených důtek třídního učitele a ředitele školy. Ty byly uděleny většinou za drobná opakovaná porušení školního řádu.

Dobré celkové výsledky vzdělávání dokládá také srovnání v rámci mnoha vědomostních a dovednostních soutěží. Žáci se pravidelně velmi dobře umísťují v okresním kole chemické a zeměpisné olympiády (v loňském roce v obou čtvrtá místa). V minulém školním roce obsadili šesté místo v kategorii skupin v soutěži „Hledáme nejlepšího mladého chemika“. V olympiádě v českém jazyce žákyně školy vyhrála okresní kolo a postoupila do krajského kola. Početná skupina žáků se také výborně umístila v soutěži „Bobřík informatiky“, tři z nich z prvního stupně jsou úspěšní řešitelé národního kola, každoročně škola získává místo v krajském semifinále logické olympiády. Úspěchy má také ve sportovních soutěžích kolektivních (např. pravidelně končí na předních místech v okrskových kolech soutěží ve florbalu, sálovém fotbalu, basketbalu) i atletických (tradičně 1. místo mezi školami v mikroregionu).

Poradenská služba školy má standardní úroveň. Žáci se SVP jsou identifikováni ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními. Ředitel školy povolil třem z nich a třem žákům sportovně mimořádně nadaným zohlednění ve vzdělávání podle individuálně

vzdělávacích plánů (dále IVP). Ve zpracovaných IVP nebylo učivo dostatečně časově rozvrženo.–Pozitivem pro žáky s řečovou vadou je nabídka nápravy zajištěná školou. V kariérovém poradenství výchovný poradce integruje vzdělávací, informační a poradenskou podporu na běžné úrovni.

Prevenici rizikového chování věnuje škola pozornost. Aktivitu směřovaly do vyučování a akcí pořádaných školou (např. lyžařský a turistický kurz, ozdravný pobyt, škola v přírodě) nebo realizovaných projektů (např. s tematikou bezpečnosti a ochrany zdraví). Minimální preventivní program obsahoval strategii pro daný školní rok. Méně efektivní je vyhodnocování dopadu na účastníky programu. K prevenci rizikového chování přispěla i nabídka nadstandardního počtu volnočasových aktivit ve škole formou zájmových klubů, jejichž činnost je realizována v rámci udržitelnosti projektu pro vzdělávání. V případě potřeby řešit vážnější negativní jevy se schází tříčlenná výchovná komise a o výsledcích jednání pořizuje záznamy. Pro svá osobní sdělení mohou žáci využít schránku důvěry. Ve třídách pracují samosprávy, jejich zástupci se nepravidelně podle potřeby scházejí s ředitelem školy a řeší své připomínky a přání.

Ve škole je potřebným způsobem zajištěna fyzická bezpečnost žáků a ochrana jejich zdraví, což dokladuje nízký počet drobných úrazů. Dostává se jim pravidelného poučení podle zásad, které jsou zakotveny v základních školních dokumentech. Ve spolupráci s odborníky jsou žákům poskytovány základní informace o první pomoci, mimořádných událostech, orientaci v dopravní problematice apod.

Výsledky vzdělávání jsou na standardní úrovni. Škola úspěšně zajišťuje činnosti v oblasti prevence rizikového chování. Její poradenská služba má běžnou úroveň. Pozitivem je široká nabídka zájmových útvarů. Pro průběh vzdělávání je zajišťováno bezpečné prostředí.

Závěry

- a) K silným stránkám školy patří:
 - výuka na prvním stupni,
 - zapojení do projektů,
 - široká nabídka volnočasových aktivit,
 - vybavení informační a prezentační technikou.
- b) Odstraněné nedostatky:
 - upraven ŠVP ŠD, dokument nyní obsahuje všechny požadované údaje.
- c) Ke zlepšení současného stavu a pro další rozvoj školy by bylo vhodné:
 - zefektivnit vyhodnocování akcí školy v oblasti prevence rizikového chování,
 - zaměřit se na podporu žáků se SVP na druhém stupni,
 - směřovat další vzdělávání pedagogických pracovníků k aktivizujícím výukovým metodám, k metodám vzájemného hodnocení a sebehodnocení žáků.
- d) Od minulé inspekční činnosti došlo k pozitivnímu posunu:
 - v materiálně technických podmínkách, především v rekonstrukci budovy a ve vybavení informační a prezentační technikou,
 - v četnosti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků,
 - v aktivitě školy v získávání finančních prostředků.

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

1. Zřizovací listina ze dne 29. září 2009
2. Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. 28781/02-21, ze dne 6. listopadu 2002
3. Rozhodnutí MŠMT o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízeních, čj. 14 910/2007-21, ze dne 19. června 2007
4. Jmenování na pracovní místo ředitele školy ze dne 21. května 2012
5. Koncepce dalšího rozvoje Základní školy, Skuteč, Smetanova 304, okres Chrudim na období školních let 2012/2013 až 2017/2018
6. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Učíme se nově v ZŠ Smetanově“ platný od 1. září 2013
7. Školní vzdělávací program pro školní družinu při Základní škole, Skuteč, Smetanova 304, okres Chrudim platný od 1. září 2012
8. Školní řád účinný od 1. září 2013, čj. ZŠ 298/13
9. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami – školní rok 2014/2015
10. Rozhodnutí ředitele školy o přijetí k základnímu vzdělávání – školní rok 2014/2015
11. Školní matrika (třídní výkazy a katalogové listy žáků v elektronické podobě) – školní roky 2013/2014, 2014/2015
12. Třídní knihy – školní roky 2013/2014, 2014/2015
13. Plán práce školy na školní rok 2014/2015
14. Přehled rozvrhů tříd školní roky 2013/2014, 2014/2015
15. Minimální preventivní program na školní rok 2014/2015
16. Výroční zprávy o činnosti školy – školní roky 2013/2014, 2014/2015
17. Záznamy z pedagogických rad – školní roky 2013/2014, 2014/2015
18. Kniha úrazů s posledním záznamem dne 4. listopadu 2014
19. Personální dokumentace – školní rok 2014/2015

Poučení

Podle § 174 odst. 10 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.e@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Pardubickém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Helena Slováčková, školní inspektorka

Mgr. Helena Slováčková v. r.

Mgr. Jaroslava Zemánková, školní inspektorka

Mgr. Jaroslava Zemánková v. r.

Bc. Lenka Koutníková, kontrolní pracovnice

Bc. Lenka Koutníková v. r.

V Pardubicích 3. prosince 2014

Datum a podpis ředitele potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Leoš Lukašík, ředitel

Mgr. Leoš Lukašík v. r.

Ve Skutči 9. prosince 2014